

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 24.09.2021

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/6577

Saksbehandler:
Anders Braa

Avgjørelse i klagesak - Klage på vedtak om tillatelse til skadefelling av bjørn i Roktdalen i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner 20. august 2021

Miljødirektoratet gir ikke medhold i klager på Statsforvalteren i Trøndelag sitt vedtak om skadefelling av en bjørn i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner 20. august 2021, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 18.

Statsforvalteren i Trøndelag mottok 18. august 2021 muntlig søknad fra Snåsa kommune om tillatelse til skadefelling av bjørn i på bakgrunn av påvist tap av sauer til bjørn. Søknaden ble sendt skriftlig 20. august. Statsforvalteren gav tillatelse til felling i brev av 20. august. Naturvernforbundet påklagde vedtaket 23. august, Rovviltets Røst påklagde vedtaket 20. august 2021 og NOAH- For dyrs rettigheter påklagde vedtaket 31. august.

Statsforvalteren gav ikke klagen medhold og oversendte klagesakene til Miljødirektoratet til endelig avgjørelse i separate oversendelser 24. og 26. august og 6. september 2021.

Det ble felt en voksen hannbjørn på denne fellingstillatelsen i Snåsa kommune 27. august.

Klagene

Rovviltets Røst

Rovviltets Røst ber om at vedtaket blir gitt oppsettende virkning.

Det er urimelig at Statsforvalteren gir etter for søker etter 9 avslag og gir fellingstillatelse på en bjørnebinne. Saueeierne har fått tilbud om tilskudd til tidlig sanking og utvidet tilsyn, men har takket nei til tilbudet.

Det er kjent at det finnes bjørn i området i løpet av sommeren. Det betyr at Forskrift for dyrevelferd for småfe ikke er tilstrekkelig vektlagt ved slipp på beite.

Hensynet til binnens betydning for bestandsoppnåelse tilsier at det ikke bør gis tillatelse til skadefelling.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen fra Rovviltets Røst

Statsforvalteren har gitt tilbud om tilskudd til forebyggende tiltak mot bjørneskade, men har ikke myndighet til å pålegge dyreeierne å gjennomføre forebyggende tiltak. Etter forespørsel til Miljødirektoratet har Statsforvalteren vurdert at tiltak som skremming og flytting ikke var aktuelle tiltak. Alle andre tiltak enn felling ble utprøvd før tillatelse til felling ble gitt.

Statsforvalteren ser at § 26 i forskrift om velferd for småfe kan være relevant for saken, men har ikke myndighet knyttet til denne forskriften.

I dette tilfellet er det mest sannsynlig at en binne har forårsaket skadene i det aktuelle området. Av hensyn til bestandsmålet for kommende år er det en høy terskel for å iverksette skadefelling de muligheten for å felle binne er stor. Etter flere avslag på søknad om felling ble skadeomfanget etter hvert stort, med 28 påviste bjørneskader den 20. august og flere funn av kadaver med ukjent dødsårsak. Tapstallet var økende og det var fremdeles en del tid igjen av beitesesongen. Etter en samlet vurdering kom Statsforvalteren fram til at det i dette tilfellet var rett å legge større vekt på skadeomfanget på sau og differensiert forvaltning enn på bestandsmålet for bjørn.

Statsforvalteren avsto kravet om å gi søknaden oppsettende virkning.

Naturvernforbundet

Det finnes knapt ei bjørnebinne i Norge som ikke er innom prioritert beiteområde eller kalvingsland for tamrein fra tid til annen, og vil da kunne gjøre skade på beitedyr. Bare 2 av de 17 binnene registrert i region 6 i 2020 har ikke vært registrert i beiteprioritert område eller kalvingsområde for tamrein. Dersom det gis fellingstillatelse når bjørner kommer utenfor forvaltningsområdet vil det være umulig å bygge opp bestanden til bestandsmålet for landet eller i regionen.

Naturvernforbundet viser til naturmangfoldloven § 5 og mener at det ikke er i samsvar med loven å redusere bestanden slik at bestandsmålet ikke nås i årene som kommer.

Den eneste bjørnen i området som er påvist i år er binne NT125. Hun ble første gang registrert i 2016, og er derfor i reproduktiv alder. Det er usikkert om hun går med unger fra 2020 eller fra i år. Dersom hun ikke går med unger kan det tyde på at bjørnens reproduksjonsevne er dårligere enn antatt, og som derfor gir enda større grunn til å være forsiktig med uttak av binner.

Naturvernforbundet viser til stor avgang av binner i region 6 og tilgrensende områder i Sverige i 2020 og 2021. 6 av de 17 registrerte binnene i regionen i 2020 er bekreftet døde. På svensk side langs grensa er det en avgang på 7 binner så langt i år, og de er ikke identifisert med DNA ennå. Så langt er det kun identifisert DNA fra 7 binner i region 6 i år.

Bernkonvensjonen krever at alle tiltak må være prøvd før felling kan bli aktuelt. Beitelaget har fått tilbud om tilskudd til ekstra tilsyn og til tidlig sanking, men har takket nei. Når beitenæringa har

sagt nei til tilbud om forebyggende tiltak har de dermed også takket nei til at skadefelling kan være et aktuelt tiltak.

Felling av bjørnebinne NT125 vil ha store ulemper for bjørnebestanden og økosystemet som bjørnen er en del av, og det veier tyngre enn de tap som sauene opplever. Naturvernforbundet krever at vedtaket får oppsettende virkning.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen fra Naturvernforbundet

Statsforvalteren er kjent med at et stort antall binner som inngikk i beregningen av det oppnådde bestandsmålet for 2020 ikke lenger er levende. Terskelen for å iverksette skadefelling i områder med binneforekomst er derfor høy. I dette tilfellet var det påvist 28 skader på sau som var forårsaket av bjørn, i tillegg til flere skader med ukjent årsak. Skadeomfanget var økende og potensialet for ytterligere skader ble vurdert som stort. Statsforvalteren har lagt stor vekt på føringer om å ivareta binner fra departementets klagebehandling av kvotevedtaket på bjørn, men mener at skaden i dette tilfellet var av omfang som tilsa at det bør iverksettes skadefelling til tross for at sannsynligheten var høy for at det vil bli felt ei binne.

Til tross for at forvaltningsområdet er vurdert til å være stort nok til å ivareta 3 årlige ynglinger, er det slik at en stor andel av bestanden også benytter områder utenfor forvaltningsområdet i deler av året. Der vil de kunne bli utsatt for felling.

Det foreligger ikke informasjon som tilsier at binne NT125 går med unger. I fellingsvedtaket er binne som går med unger unntatt.

Statsforvalteren har gitt tilbud om tilskudd til forebyggende tiltak mot bjørneskade, men har ikke myndighet til å pålegge dyreeierne å gjennomføre forebyggende tiltak. Etter forespørsel til Miljødirektoratet har Statsforvalteren vurdert at tiltak som skremming og flytting ikke var aktuelle tiltak. Alle andre tiltak enn felling ble utprøvd før tillatelse til felling ble gitt.

Statsforvalteren avsto kravet om å gi vedtaket oppsettende virkning.

NOAH – For dyrs rettigheter

Klager mener at det ikke må innvilges skadefellingstillatelser på bjørn før det nasjonale bestandsmålet for bjørn er oppnådd. Klima- og miljødepartementet (KLD) har satt vilkår for å beskytte binner i nemnda sitt kvotevedtak. Statsforvalteren ikke har kompetanse til å iverksette en fellingstillatelse som retter seg mot binne, spesielt når alternative tiltak til felling reelt ikke er utprøvd.

Det er felt svært mange binner i Norge og i tilgrensende områder i Sverige siden 2020, noe som svekker sannsynligheten til å oppnå bestandsmålet på 13 årlige ynglinger.

Det er påvist 28 skader på sau forårsaket av bjørn i det aktuelle området, men det er ikke påvist at tapsårsaken er den aktuelle binna. Klager viser til omtale om skadeomfang i KLD sin avgjørelse om felling av 2 bjørner i Grong og Høylandet kommuner i 2020. Klager mener at skadeomfanget i

dette tilfellet ikke er tilstrekkelig omfattende til å forsvare skadefelling. Klager viser også til at den aktuelle binna kan ha unger, selv om det ikke er påvist.

Naturmangfoldloven § 18 stiller krav om vurdering av andre forebyggende tiltak før felling, også utenfor forvaltningsområder for rovdyr. I dette tilfellet er vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke oppfylt. Det er ikke akseptabelt at saueeierne avslag på tilbud om tidlig nedsanking skal være utslagsgivende for at det blir gitt tillatelse til skadefelling. Ingen alternative tiltak er reelt sett utprøvd, og det er ikke i samsvar med vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger.

Klager har fått opplyst at det har vært brukt løs hund i fellingsforsøket. Løs hund stresser viltet, og bruk av løs hund er ikke i samsvar med ynglefredningsprinsippet på denne tiden av året. Klager mener bruk av løs hund er et brudd på naturmangfoldloven § 15.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen fra NOAH

Det er rett at beitelagene takket nei til tilbudet om tilskudd til tidlig sanking, og har begrunnet avslaget med flere årsaker. Statsforvalteren har ikke myndighet til å pålegge tidlig nedsanking eller andre forebyggende tiltak. Denne myndigheten har Mattilsynet. Statsforvalteren har henvendt seg til Miljødirektoratet med forespørsel om flytting eller skremming som mulige tiltak, men har fått tilbakemelding om at dette ikke anses som gjennomførbart.

Statsforvalteren mener at det skal være en høy terskel for felling av binner, men at det ved spesielle tilfeller av problemindivider er åpent for å tillate skadefelling når det ikke finnes andre løsninger. Statsforvalteren viser til en sak fra Bangdalen i Namsos kommune i 2020 og 2021 som kan sammenlignes med den aktuelle saken. Den endte med felling av ei binne i juni 2021.

Statsforvalteren viser til gjeldende lowerk for bruk av hund i skadefellingsforsøk. Det er ikke så langt Statsforvalteren kjenner til benyttet løs, på drevet halsende hund i skadefellingsforsøket.

Lovgrunnlag

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) utgjør den juridiske rammen for direktoratets vedtak.

Formålet i naturmangfoldloven (§ 1) sier:

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål å ta vare på artene og deres genetiske mangfold på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 blir fraveket, men tiltaket vil kunne medføre

at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om en bare tar hensyn til naturmangfoldet, jf. prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal en legge til grunn prinsippene i §§ 8 til 12 som retningslinjer ved utøvelse av offentlig styresmakt. Naturmangfoldloven §§ 8 er omtalt senere.

Vi viser til naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, der det framgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

*Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)*

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 18, 3. ledd (Klageadgang):

Andre vedtak som fattes med hjemmel i denne forskrift kan påklages etter reglene i forvaltningsloven

Rovviltforskriften § 9 første ledd (Statsforvalterens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling):

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Statsforvalteren kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) områdets betydning som beitemark*
- b) skadenes omfang og utvikling*
- c) potensialet for fremtidige skader*
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, samt metoder for felling. Det kan også gis bestemmelser om dekning av påløpte utgifter i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er fastsatt til 13 årlige ynglinger, jf. rovviltforskriften § 3. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er videre fordelt på 4 av 8 forvaltningsregioner for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Vi viser for øvrig til rovviltforliket i Stortinget i 2011, Representantforslag 163 S (2010 – 2011), om fortolkning av gjeldende regelverk.

Bestandssituasjon for bjørn og overvåking

Rovdata estimerte at det i 2020 var 8,5 ynglinger av bjørn i landet. I rovviltregion 6, Trøndelag og Møre og Romsdal fylker, er det fastsatt et bestandsmål på 3 årlige ynglinger av bjørn. Rovdata beregnet at det mest sannsynlig var 2,9 ynglinger av bjørn i regionen i 2020. Avrundet til 3 ynglinger er det første gangen region 6 når opp til forvaltningsmålet for bjørn, og med det har rovviltnemnda myndighet til å vedta fellingskvoter for bjørn.

I alt 29 bjørner ble påvist gjennom DNA-analyser i region 6 i 2020, av disse var 17 binner. Det er en større andel binner enn i andre deler av landet. Av i alt 150 DNA-registrerte bjørner i landet i 2020 var 43 % binner.

I 2020 ble det registrert 10 døde bjørner, og samtlige kunne individbestemmes. Av disse var 5 voksne (1 binne) felt på skadefelling og resten unger. 4 av ungene hadde ukjent dødsårsak og 1 var død på grunn av annen bjørn. Per 13. september i år var det registrert 13 døde bjørner i landet, hvorav 2 voksne binner. 4 av disse er felt (1 binne) i region 6 etter vedtak om skadefelling. 12 bjørner er felt på skadefelling fram til 13. september, 1 er felt etter påstand om nødverge.

Miljødirektoratet anser kunnskapen om bjørnebestanden som god, jf. krav om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8. I tilfeller hvor kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt vil føre-var-prinsippet spille en tilsvarende mindre rolle.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

Statsforvalteren i Trøndelag erstattet 885 sau og lam som tapt til bjørn i 2020. Det representerte 19,4 % av alle sau og lam som ble erstattet til fredet rovvilt i 2020. I reinbeiteområdene Nord-

Trøndelag og Sør-Trøndelag/Hedmark ble det erstattet til sammen 226 tamrein som tapt til bjørn i reindriftsåret 2019/2020. Det tilsvarer 6 % av samlet rowilterstatning for disse reinbeiteområdene i 2019/2020.

Statens naturoppsyn har påvist tap av 184 sau og lam til bjørn i region 6 i 2020 gjennom kadaverundersøkelser. De fleste tapene er knyttet til skadeområder i Grong/Namsskogan kommuner vest for E6 og i områdene nordvest for Snåsavatnet. Til sammen 4 tamrein ble påvist tapt til bjørn i samme tidsrom, de fleste innenfor Luru (Låarte) reinbeitedistrikt.

Per 13. september i år er det påvist til sammen 43 skader på sau og lam som skyldes bjørn i Snåsa kommune i 2021. 39 av disse er i området øst for Snåsavatnet og sør for forvaltningsområdet for bjørn. I tilgrensende område i Steinkjer kommune er det påvist 1 skade på sau som skyldes bjørn i år.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Det aktuelle fellingsområdet er utenfor forvaltningsområdet for bjørn i region 6.

Rowiltnemnda i region 6 fastsatte en kvote for betinget skadefelling og lisensfelling på 3 bjørner fra 1. juni 2021. Dette vedtaket ble påklaget og behandlet av Klima- og miljødepartementet (KLD) 3. juni 2021. Departementet opprettholder kvoten men tok inn nytt vilkår om at *bjørnebinne(r) med unge(r) som opptrer sammen under skadefellingsforsøk og lisensfelling skal være unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Videre tar departementet inn et vilkår om at Statsforvalteren skal gis fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt binne under skadefelling eller lisensfelling.*

Rowiltnemnda økte kvoten med ytterligere to bjørner 6. juli, slik at det ved fellingsvedtaket var tilgjengelig en kvote på 3 bjørner. Etter klagebehandling tok KLD inn de samme vilkårene som ved det første kvotevedtaket.

Etter flere avslag på søknad om skadefelling av bjørn i skadeområdet sør for forvaltningsområdet i Snåsa kommune, gav Statsforvalteren tillatelse til felling 20. august.

Miljødirektoratet viser til at det skal være en tydelig forskjell i forvaltningsutøvelsen mellom beiteprioriterte og rowiltprioriterte områder. Det betyr at det forutsetter en lavere terskel for å iverksette skadefelling utenfor forvaltningsområder for bjørn enn innenfor. På den andre siden tilsier hensynet til bjørnebestanden og muligheten for å nå det regionale bestandsmålet i 2021 en stor grad av forsiktighet når det gjelder uttak av spesielt binner, jf. klageavgjørelsen fra departementet.

Det ble 3. august bekreftet gjennom DNA-analyse at prøvene fra skadeområdet tilhørte binne NT125. Det er ikke påvist andre bjørner i området i 2021. Sannsynligheten var derfor stor for at det skadevoldende individet er NT125. Hun ble første gang påvist gjennom DNA-analyse høsten 2016, og har siden den gangen benyttet forvaltningsområdet for bjørn og tilgrensende områder i Roktdalen i henholdsvis Lierne og Snåsa kommuner. Det er ikke kjent om hun er i følge med unger.

Med Rovdata sitt estimat på 2,9 ynglinger i region 6 i 2020 anses bestandsmålet for oppnådd i regionen. Direktoratet mener likevel det vil være krevende å oppnå en stabil bestand på bestandsmålet i regionen. Etter at estimatet for 2020 ble gjort er det felt minst 4 voksne binner (og 3 unger) i Sverige like ved forvaltningsområdet for bjørn i Norge og 2 voksne binner på norsk side utenfor forvaltningsområdet.

På oppdrag fra rovviltneemnda i region 6 utarbeidet NINA en rapport i 2021 for å se på binneres arealbehov og betydningen av svensk forvaltning for bestandsutviklingen for bjørn i region 6 (NINA Rapport 1952). En av konklusjonene i denne rapporten er at eksisterende forvaltningsområde i seg selv er stort nok til å huse en bestand som tilsvarer 3 årlige ynglinger, men at fellinger i Sverige vil føre til at det tar mer enn 10 år å oppnå bestandsmålet. I tillegg vil godt egnet bjørnehabitat i tilgrensende områder på norsk side føre til at binner og andre bjørner med tilhold i forvaltningsområdet vil bevege seg inn i disse randområdene.

Direktoratet er derfor enig med klagerne i at det vil være svært krevende å opprettholde en bjørnebestand på bestandsmålet innenfor dagens forvaltningsområde for bjørn. Det kan ikke påregnes netto innvandring fra Sverige, og etablerte binner innenfor forvaltningsområdet vil i stor grad også benytte godt egnede og lett tilgjengelige randområder på norsk side. I disse beiteprioriterte områdene vil de kunne gjøre skade og være utsatt for skadefelling.

Direktoratet mener det er viktig å føre en streng praksis for felling av binner. Det norske forvaltningsmålet for bjørn på 13 årlige ynglinger har aldri vært oppnådd siden bestandsmål første gang ble vedtatt i 2004, og voksne binner har en avgjørende betydning for å nærme seg bestandsmålet.

Per 20. august var det registrert til sammen 31 sau og lam som er påvist drept av bjørn i Snåsa kommune sør for forvaltningsområdet for bjørn på østsiden av Snåsavatnet. Det var også rimelig å anta at tapstallene ville øke.

Vi viser til at Statsforvalteren har gitt tilbud om tidlig sankning av sau 12. august til Raubeinsætra beitelag og Skjækra samarbeitlag. Begge beitelag takket nei til tilbudet. Raubeinsætra beitelag har tidligere takket nei til et tilbud om tilskudd til intensivt kortvarig tilsyn i forbindelse med skadesituasjonen i området.

Det er et vilkår for skadefelling i naturmangfoldloven § 18 andre ledd, at *formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte*. Når Statsforvalteren skal vurdere skadefelling etter rovviltforskriften § 9 er dette vilkåret å forstå som at det *ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning*. En forutsetning er at et ev. vedtak er innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling som er gitt av rovviltneemnda. Statsforvalteren har ikke mulighet til å kreve at det skal iverksettes andre forebyggende tiltak.

I dette tilfellet har Statsforvalteren et vanskelig dilemma. På den ene siden hensynet til bjørnebestanden og fremtidig mulighet for å oppnå bestandsmålet for regionen, på den andre siden å avverge en alvorlig og akutt skadesituasjon.

Kvotvedtaket sitt vilkår for bruk av kvoten for betinget fellingstillatelse taler til fordel for å ikke iverksette skadefelling. Det er ikke påvist at det følger unger med den aktuelle identifiserte binna, men Statsforvalteren er likevel pålagt å gjennomføre de tiltak som er mulige for å unngå felling også av en enslig binne. Direktoratet mener Statsforvalteren har forsøkt å gjennomføre alle aktuelle tiltak, selv om beitelagene har benyttet seg av sin rett til å avslå tilbud om tidlig nedsanking og at tiltaket dermed ikke har blitt reelt utprøvd.

Forvaltningsområdet sine begrensninger for å kunne opprettholde en stabil bjørnebestand på målet er også et argument for å ikke iverksette skadefelling. Skademotiverte fellinger i randområdene til forvaltningsområdet, først og fremst på svensk side, har med stor sannsynlighet redusert bestanden til under bestandsmålet for regionen. Den aktuelle binna er voksen og har påviselig benyttet områder både innenfor og utenfor forvaltningsområdet siden 2016. Hun er derfor viktig for bjørnebestanden i region 6.

Rowiltforskriften § 4 setter krav om at det skal være 3 årlige ynglinger av bjørn i region 6. Primært skal ynglingene ivaretas innenfor forvaltningsområder for bjørn fastsatt i rovviltregionens forvaltningsplan. Dersom disse arealene ikke er tilstrekkelig egnet for å sikre et stabilt tilfang av 3 årlige ynglinger innenfor forvaltningsområdet, må også områder utenfor i større grad aksepteres som leveområde for bjørn for å sikre bestandsmålet.

Forvaltningsplanene for rovvilt skal bygge på de nasjonale bestandsmålene for de enkelte rovviltartene i regionen. Den geografisk differensierte forvaltningen er et virkemiddel for å oppnå bestandsmålet og for å redusere konflikter med beite – og reinnæringen så mye som mulig.

På den andre siden er skadeomfanget i dette tilfellet stort. I tillegg er skadepotensialet fremdeles høyt, selv om en nærmer seg slutten på beitesesongen. I beiteprioriterte områder er det i henhold til prinsippet om geografisk differensiert forvaltning begrenset i hvor stor grad en kan kreve at det gjennomføres andre tilfredsstillende forebyggende tiltak når bestandsmålet er nådd.

Når det gjelder bruk av løs hund, viser vi til at det er forbudt å benytte løs, på drevet halsende hund til felling av bjørn. Annen løs hund kan benyttes utenfor båndtvangstiden og i henhold til gjeldende regelverk.

Etter en samlet vurdering mener Direktoratet det forelå tilstrekkelig grunnlag for Statsforvalteren til å gi fellingstillatelse på en bjørn i Snåsa kommune 20. august 2021.

Vedtak

Miljødirektoratet gir ikke medhold i klager på Statsforvalteren i Trøndelag sitt vedtak om skadefelling av en bjørn i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner 20. august 2021, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (roviltforskriften) § 18.

Statsforvalterens vedtak av 20. august 2021 står ved lag.

Avslaget er endelig og kan ikke påklages videre.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Snåsa kommune	Sentrum	7760	SNÅSA
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO